

2019 Yılı
3. Çeyrek
Küresel Petrol
Piyasası Analizi

1 Temmuz - 30 Eylül 2019

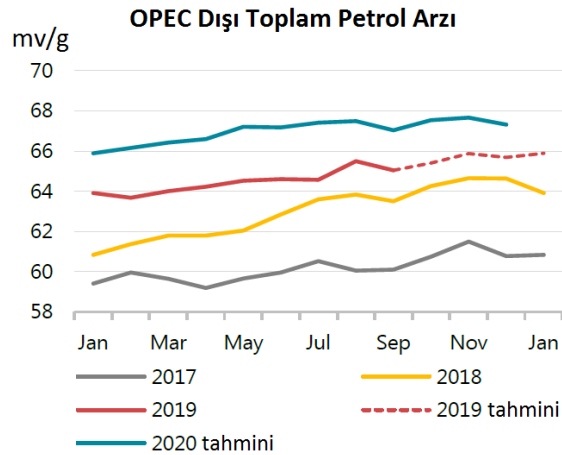
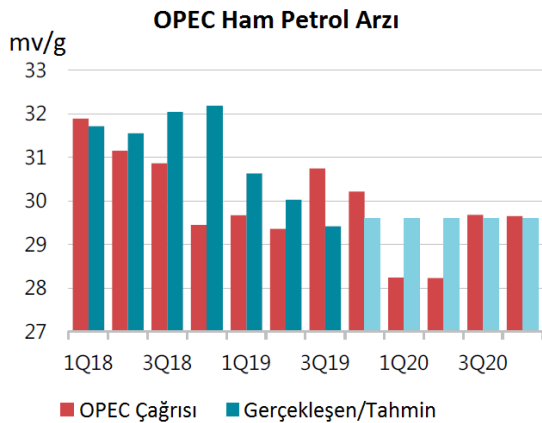
Petrol Stokları Dairesi Başkanlığı

1. PETROL ARZI

2019 yılının ilk çeyreğinde günlük ortalama 100,09 milyon varil seviyesinde gerçekleşen küresel petrol arzı 2019 yılının ikinci çeyreğinde günlük ortalama 100,05 milyon varile ve 2019 yılının üçüncü çeyreğinde ise günlük ortalama 99,94 milyon varil seviyesine gerilemiştir.

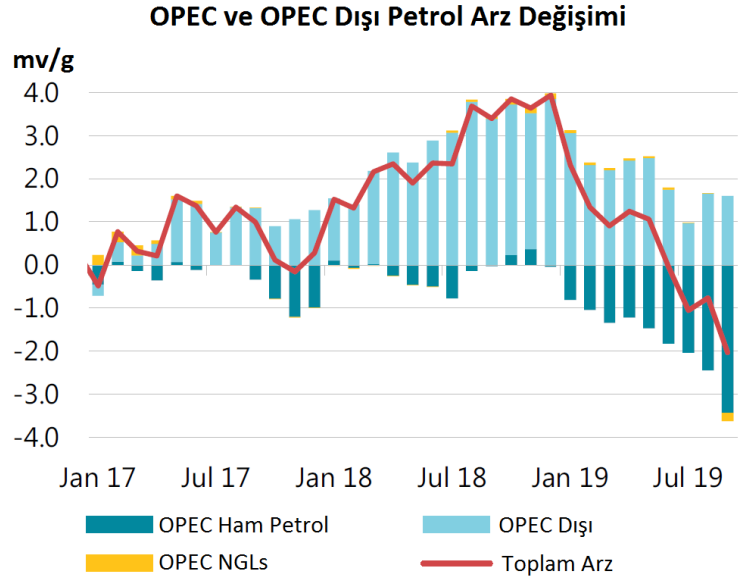
Küresel Petrol Arzı (milyon varil/gün)				
	2018	2019 1. Çeyrek	2019 2. Çeyrek	2019 3. Çeyrek
OPEC Toplam	37,40	36,23	35,61	34,89
OPEC Ham Petrol	31,88	30,65	30,05	29,42
OPEC NGL	5,53	5,58	5,56	5,47
OPEC Dışı	62,94	63,87	64,44	65,05
Toplam Arz	100,34	100,09	100,05	99,94

2019 yılının üçüncü çeyreğinde gerçekleşen günlük 99,94 milyon varillik üretimin 34,89 milyon varillik kısmı OPEC ülkeleri tarafından ve geriye kalan günlük 65,05 milyon varillik kısmı ise OPEC dışı ülkeler tarafından üretilmiştir.

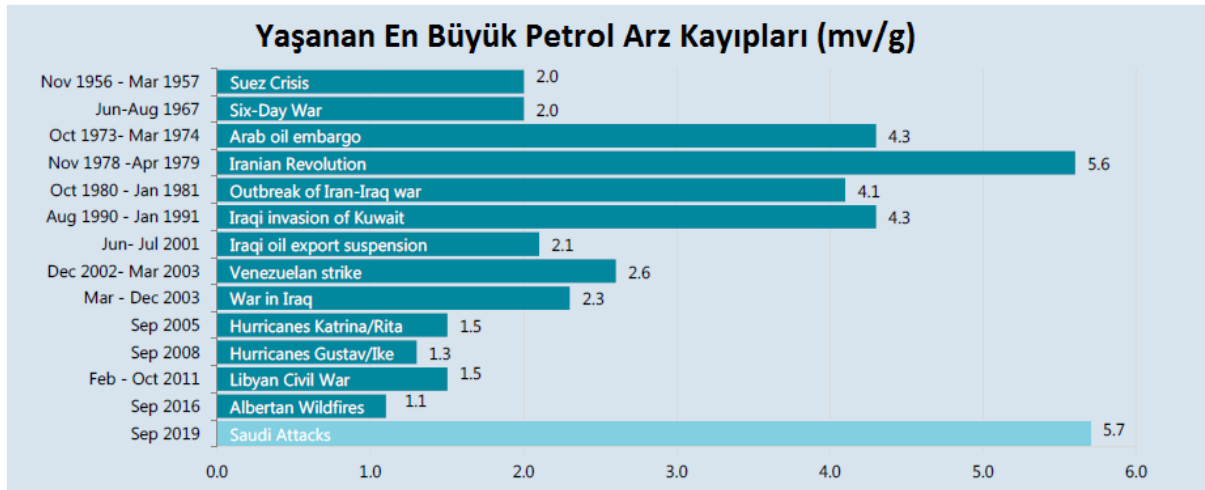

2019 yılının üçüncü çeyreğin başlangıcında küresel petrol arzının günlük ortalama 100 milyon varil seviyesinin üzerinde sabit kaldığı görülse de yıllık bazda küresel petrol arzı, günlük ortalama 580 bin varil azalış göstermiştir. Hiç kuşkusuz bundaki en önemli etki OPEC ülkelerinin petrol arzını bir önceki yıla göre günlük ortalama 2 milyon varil seviyesine düşürmesi etkili olmuştur. Bununla birlikte, Temmuz ayında petrol arzı, ABD Körfezi'nde yaşanan kasırgaların petrol platformlarını etkilemesi ve Suudi Arabistan'ın arz kesintisi programı nedeniyle günlük ortalama 100,2 milyon varil seviyesine düşmüştür. Yaptırımlar nedeniyle Venezüella ve İran'da üretim kaybı yaşanmaya devam etmiştir. Bu ayda, OPEC Dışı ülkelere olan Kanada, Norveç ve Brezilya'nın petrol üretimini artırması ile OPEC ülkelerinin gerçekleştirmiş olduğu arz kaybı bir nebze olsa da telafi edilmiştir.

Ağustos ayında küresel petrol arzında toparlamanın yaşandığı bir ay olmuştur. Petrol arzı Temmuz ayına göre günlük ortalama 530 bin varil artış göstererek günlük ortalama 100,7 milyon varil seviyesine yükselmiştir. Yaşanan bu üretim artışı ABD, Rusya, Suudi Arabistan, Brezilya ve Norveç kaynaklıdır.

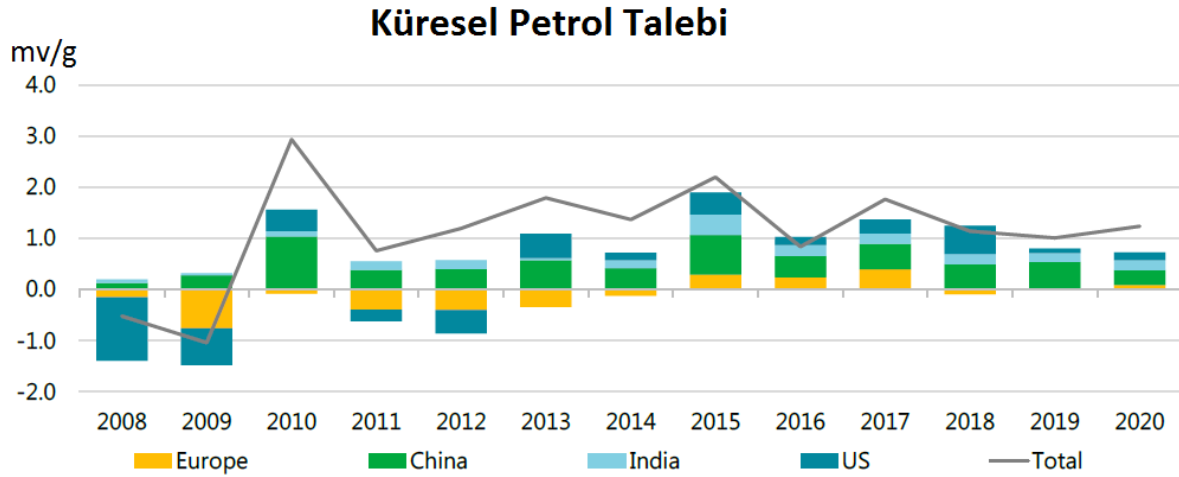
2019 yılının üçüncü çeyreğinin en önemli ayı Eylül ayı olmuştur. Bu dönemde yaşanan beklenmedik gelişmeler küresel petrol arzının aniden düşmesi ile sonuçlanmıştır. Eylül ayında Suudi Arabistan'ın enerji altyapısına yapılan saldırılar, küresel petrol arzının günlük ortalama 1,5 milyon varil seviyesinde düşmesine neden olmuştur. Suudi Arabistan'da yaşanan bu gelişmeler haricinde Kanada, Norveç, İran ve Venezüella üretiminde yaşanan düşüşler de bu ayın belirleyicisi olmuştur. Nihai olarak, OPEC üretiminin yaşanan saldırı nedeniyle hızla düşmesi ve OPEC Dışı ülkelerin de üretim seviyelerini artıramamaları nedeniyle küresel petrol arzı Ağustos ayında günlük ortalama 99,26 milyon varil seviyesine gerilemiştir.

2. PETROL TALEBİ

Küresel petrol talebinde 2018 yılının üçüncü çeyreğinden sonra yaşanan düşüş eğilimi 2019 yılının ikinci çeyreği ile birlikte artış eğilimine geçmiş ve yılın üçüncü çeyreğinde bu artış eğilimi artarak devam etmiştir.

2019 yılının ilk çeyreğinde küresel petrol talebi günlük ortalama 99,1 milyon varil seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu talebin, günlük 47,6 milyon varillik kısmı OECD ülkeleri tarafından, geriye kalan günlük 51,6 milyon varillik kısmı OECD dışı ülkeler tarafından gerçekleştirilmiştir.

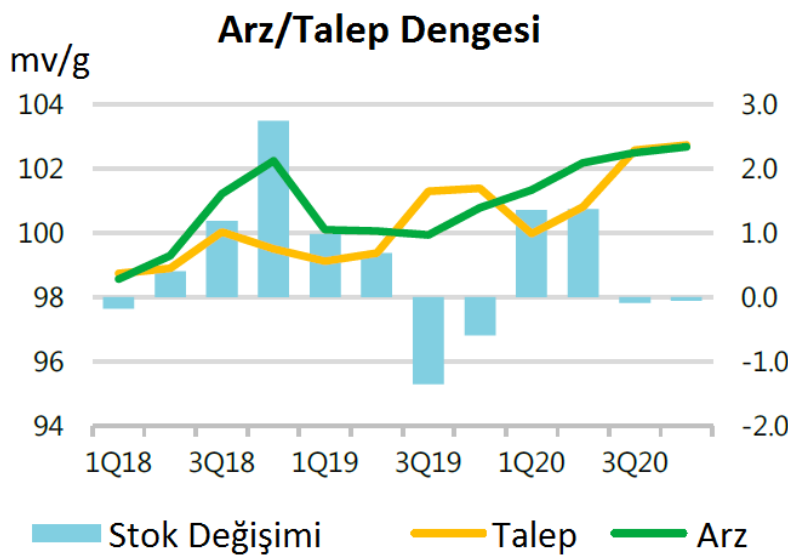

2019 yılının ikinci çeyreğinde ise küresel petrol talebi bir önceki çeyreğe göre artış eğilimi göstermiştir. Bu dönemde küresel petrol talebi günlük ortalama 99,4 milyon varil seviyesinde gerçekleşmiştir.

Küresel Petrol Talebi (milyon varil/gün)				
	2018	2019 1. Çeyrek	2019 2. Çeyrek	2019 3. Çeyrek
OECD Talebi				
Amerika	25,5	25,3	25,4	26
Avrupa	14,3	13,9	14	14,7
Asya Pasifik	8,1	8,3	7,5	7,7
Toplam OECD	47,8	47,6	46,9	48,4
OECD Dışı Talep				
Eski SSCB	4,7	4,6	4,8	5,1
Avrupa	0,8	0,8	0,8	0,8
Çin	13	13	13,7	13,6
Diğer Asya	14,1	14,5	14,3	14
Amerika	6,4	6,3	6,3	6,5

Orta Doğu	8,3	8,1	8,2	8,7
Afrika	4,2	4,3	4,3	4,2
Toplam OECD Dışı	51,5	51,6	52,4	52,9
Toplam Talep	99,3	99,1	99,4	101,3

2019 yılının ikinci çeyreğinde gerçekleştirilen artış eğilimi yılın üçüncü çeyreğinde artarak devam etmiştir. Bu dönemde küresel petrol talebi günlük ortalama 101,3 milyon varil seviyesinde ulaşmıştır. Gerçekleşen günlük 101,3 milyon varillik talebin 48,4 milyon varillik kısmı OECD ülkeleri tarafından geriye kalan 52,9 milyon varillik kısmı OECD dışı ülkeler tarafından gerçekleştirilmiştir.

19 Eylül'de yayımlanan OECD Geçici Ekonomik Görünümü kapsamında örgüt, dünya ekonomik büyüme tahminlerini 2019 için %3,2'den %2,9'a ve 2020 için %3'4'ten %3'e düşürmüştür. Düşüşün arkasındaki ana faktörler, ticari anlaşmazlıklar ve Brexit'in etkisi nedeniyle yaşanan belirsizliklerdir. Bu kapsamda, küresel petrol piyasası talep raporunun

temelini oluşturan ekonomik görünümün negatif yönlü seyri küresel petrol talebinde de etkisini göstererek küresel petrol talebinin aşağı yönlü revize edilmesine neden olmuştur.

Bu kapsamda ABD ekonomisinde yaşanan durgunluk, bölgesel çatışma ve huzursuzlukların artışı ve uluslararası ticaretin yavaşlatması nedeniyle küresel petrol talebinin 2019 yılının her döneminde ufak artışlar ile devam edeceğini göstermektedir.

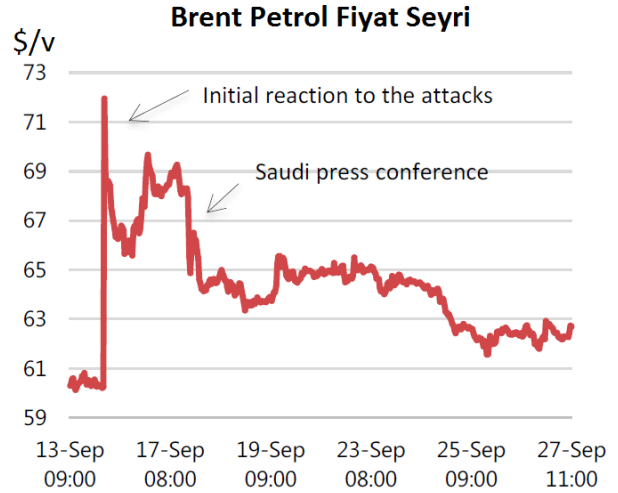
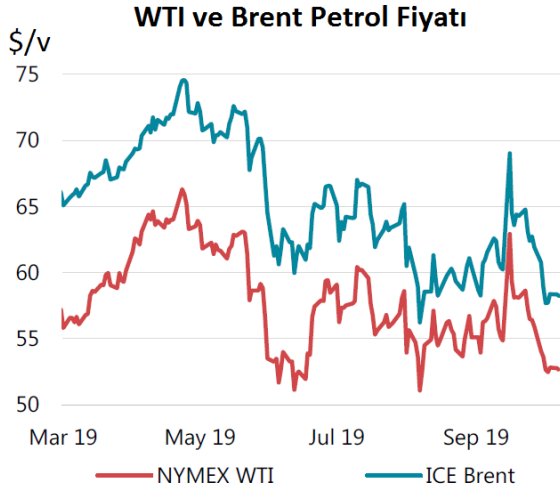
2019 yılının genelinde küresel talebin bir önceki yıla göre günlük 1 milyon varil artış göstererek günlük ortalama 100,3 milyon varil seviyesine ulaşacağı öngörülmektedir. Söz konusu bu artışın tamamı OECD dışı ülkelere gelecek olup OECD talebinde azalış olması beklenmektedir. Bölgesel anlamda OECD üyesi olmayan Asya ve OECD üyesi Amerika'nın en hızlı büyüyen bölgeler olmaya devam edeceği öngörülmektedir.

2020 yılında ise küresel ekonomik görünümde toparlanma sinyalinin olmaması nedeniyle talep artışının günlük ortalama 1,2 milyon varil seviyesinde olması beklenmektedir. Bu kapsamda küresel petrol talebinin günlük ortalama 101,5 milyon varil seviyesinde olacağı tahmin edilmektedir.

3. PETROL FİYATI

Petrol fiyatları, Temmuz ayı boyunca Meksika Körfezi'nde yaşanan ağır hava koşulları nedeniyle varil başına 5 dolar artış göstermiştir. Ancak ayın sonuna doğru talep yönlü gevşemelerin ortaya çıkması fiyat seyrini tersine çevirmiştir.

Ağustos ayında vadeli işlem endekslerinde, WTI petrolünün varil başına 55 dolar seviyesinde işlem görmeye başlamasıyla, petrol fiyatları hafif düşüş eğilimine girerek varil başına 60 doların altında işlem görmeye başlamıştır.

Petrol fiyatı için en dramatik olay Eylül ayında gerçekleşmiştir. 14 Eylül'de Suudi Arabistan'a karşı gerçekleştirilen saldırılar petrol işleme kapasitesinin bir anda günlük ortalama 5,7 milyon varil düşmesine neden olmuş ve küresel ham petrol vadeli işlemler, spot ve ürün pazarları üzerinde yoğun bir etki yaratmıştır. Saldırlardan sonraki ilk işlem günü olan 16 Eylül'de, ICE Brent vadeli işlemlerinde %19'luk artışla rekor seviyedeki en yüksek gün içi kazançlarından biri olan varil başına 71.95 dolar seviyesine yükselmiştir. Suudi yetkililerin kesintinin geçici olacağına dair güvencelerine takiben fiyatlar normalleşmeye başlamıştır. Ayrıca, ham petrol ve ürün stok seviyelerinin piyasalara sağladığı güvence de bu durumda etkili olmuştur. Yaşanan bu gelişmeler sonrasında petrol fiyatları normal seyrine geri dönmüştür.

2019 Spot Ham Petrol Fiyatı (\$/varil)

	Temmuz	Ağustos	Eylül
North Sea	63,91	58,84	62,57
Brent (Asia)	65,21	60,47	61,08
WTI (Cushing)	57,53	54,84	56,95
Urals (Mediterranean)	63,73	59,96	61,65
Dubai	63,21	59,09	61,11
Tapis	59,26	55	59,13

4. OECD PETROL STOKLARI

Yaklaşık 5 yıldır düşüş eğiliminde olan OECD Stokları 2019 yılının birinci ve ikinci, çeyreğinde artış eğilimi göstererek ilk kez iki çeyrek üst üste artış eğilimi göstermiş ancak bu artış yılın üçüncü çeyreğinde devam etmeyerek yine azalış seyrine geçilmiştir.

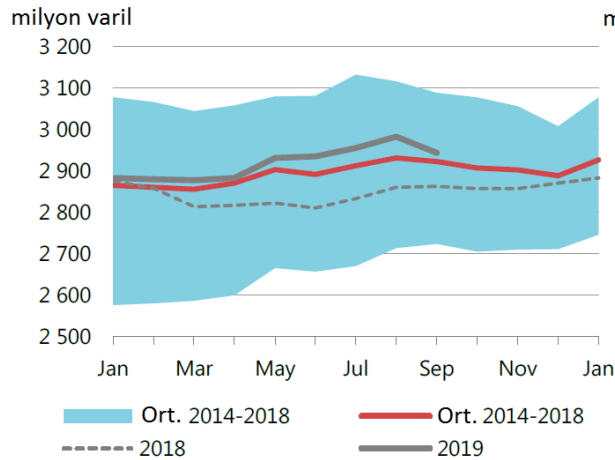
2019 yılının üçüncü çeyreğinde toplam OECD stokları 4 milyar 489 milyon seviyesinde gerçekleşmiştir. OECD stoklarının 2 milyar 944 milyon varillik kısmı endüstri stokları olup toplam OECD stoklarının %66'lık kısmını oluşturmaktadır. OECD ülkelerinin hükümetlerinin kontroлінdeki stok miktarı ise 1 milyar 546 milyon varil seviyesindedir. Bu stoklar da toplam OECD stokların %34'lük kısmını oluşturmaktadır.

OECD Stokları (milyon varil)

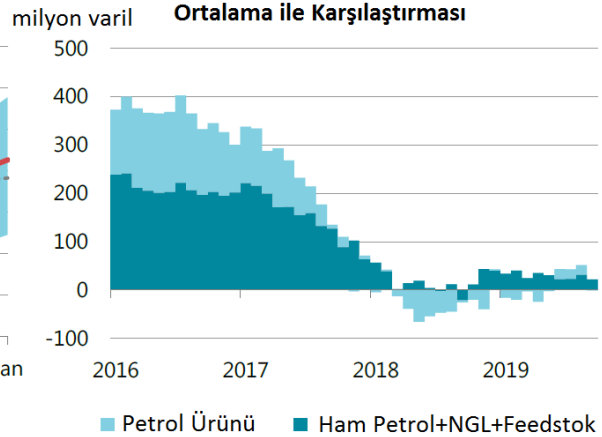
Dönem	Hükümet Kontrolündeki Stoklar	Endüstri Stokları	Toplam Stok
2017 1. Çeyrek	1.600	3.031	4.630
2017 2. Çeyrek	1.588	3.019	4.608
2017 3. Çeyrek	1.578	2.969	4.547
2017 4. Çeyrek	1.568	2.853	4.421
2018 1. Çeyrek	1.575	2.816	4.391
2018 2. Çeyrek	1.570	2.816	4.386
2018 3. Çeyrek	1.565	2.866	4.432
2018 4. Çeyrek	1.547	2.870	4.416
2019 1. Çeyrek	1.553	2.879	4.432
2019 2. Çeyrek	1.542	2.961	4.503
2019 3. Çeyrek	1.546	2.944	4.489

Küresel ekonomide yaşanan aşağı yönlü dalgalanmalar ve siyasi belirsizlikler yılın üçüncü çeyreğinde OECD petrol stoklarının düşmesinin ana nedeni olmuştur.

OECD Toplam Endüstri Stokları

OECD Stokların 5 Yıllık Ortalama ile Karşılaştırması

Petrol Stokları Dairesi Başkanlığı